

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi W. P.
o wznowienie postępowania
w sprawie z wniosku A. K., M. B.
przy uczestnictwie M. G., J. K., P. K., R. P., E. K., D. P. i W. P.
o zniesienie współwłasności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 grudnia 2016 r.,
zażalenia skarżącego
na postanowienie Sądu Okręgowego w N.
z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

- I. odrzuca zażalenie w części zaskarżającej oddalenie wniosku o zabezpieczenie (pkt 2);**
- II. oddala zażalenie w pozostałym zakresie;**
- III. zasądza od uczestnika W. P. na rzecz wnioskodawczynie M. B. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł, tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Skarżący W. P. domagał się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w N. z dnia 19 września 2013 r. w sprawie z wniosku A. K. i M. B. przy uczestnictwie M. G., J. K., P. K., R. P., E. K., D. P. i W. P. o zniesienie współwłasności nieruchomości.

Skarga została oparta na wykryciu nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych, mogących mieć wpływ na wynik sprawy, o których istnieniu skarżący nie wiedział w poprzednim postępowaniu (art. 524 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

We wnioskach skargi skarżący uczestnik żądał zmiany zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego oraz poprzedzającego postanowienia Sądu Rejonowego w Z. i w konsekwencji zniesienie współwłasności nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) położonej w Z. o obszarze określonym we wschodnim fragmencie tej nieruchomości granicą koloru niebieskiego, zaznaczoną na opracowaniu do celów prawnych oraz na szkicu nr (...) inż. M. M. z dnia 3 lutego 2016 r. Ponadto zażądał zabezpieczenie roszczenia przez wpisanie w księgach wieczystych nr (...) ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż badając historię przedmiotowej nieruchomości, a w szczególności sposób jej powstania i jakich czynności prawnych stanowiła przedmiot, wykrył okoliczności, które nie były znane jemu i sądom. Mianowicie, postanowieniem wydanym w sprawie Ns (...) z dnia 16 stycznia 1962 r., Sąd Powiatowy w N. Wydział Zamiejscowy w Z. dokonując zniesienia współwłasności nieruchomości stanowiącej parcelę gruntową liczba katastralna (...) gm. Z., o powierzchni 1447m², wydzielił m. in. nieruchomość odpowiadającą obecnej działce ewidencyjnej nr (...) - parcelę nr (...)/3. W tamtym postępowaniu Sąd opierał się na projekcie podziału sporządzonym przez inż. O. S. z dnia 31 stycznia 1961 r. Tymczasem Sąd dokonując na podstawie tegoż postanowienia wpisu m.in. do księgi wieczystej (...) powołał się na mapę datowaną na dzień 15 lutego 1961 r.

W związku z tym, że dokonany skarżonym postanowieniem podział działki nr (...) uniemożliwia korzystanie z położonego na nowopowstałej działce nr (...)/2 blaszanego garażu, na zlecenie skarżącego uprawniony geodeta M. M. sporządził w dniu 3 lutego 2016 r. opinię geodezyjną. Wynika z niej, że wadliwie zostały określone granice działki nr (...) oraz działki nr (...) (poprzednio (...)/5). Ponadto analiza powierzchni wydzielonych postanowieniem Sądu Powiatowego w N. Wydział Zamiejscowy w Z. z dnia 16 stycznia 1962 r. parcel nr (...) /1, (...) /2, (...) /3, (...) /4 i (...) /5 wskazuje, że powierzchnia parceli nr (...) /3 wynikająca z rysunku jest o 100 m² mniejsza niż powierzchnia zapisana na mapie podziałowej, a to z kolei wskazuje, że według mapy, część parceli nr (...) /3 musi graficznie przynależeć do jakiejś innej parceli.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w N. odrzucił skargę i oddalił wniosek o udzielnie zabezpieczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że żaden z dowodów powołanych jako podstawa skargi o wznowienie postępowania nie stanowi dowodu, z którego skarżący nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. Jak wynika bowiem z akt sprawy, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania okoliczność, że działka ewidencyjna nr (...) została utworzona wskutek zniesienia współwłasności orzeczeniem sądowym wydanym w sprawie Ns (...) była znana skarżącemu w toku sprawy I Ns (...) (III Ca (...)). Ponadto już wówczas dysponował dokumentami, które obecnie dołączył do skargi, tj. kopią postanowienia z dnia 15 stycznia 1962 r. i kopią protokołu z dnia 14 maja 1960 r.

Sąd Okręgowy zwrócił też uwagę na to, że w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 15 marca 1990 r. znoszącym współwłasność nieruchomości składającej się z działki nr (...) poprzez ustanowienie odrębnej własności lokali znajdujących się w budynku na niej położonym, Sąd orzekający badał jaki grunt jest przedmiotem współwłasności. Nadto dołączona do skargi opinia geodety z dnia 3 lutego 2016 r. nie może stanowić podstawy wznowienia, gdyż dokument ten powstał już po uprawomocnieniu się postanowienia, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania. Nie mogła również stanowić podstawy wznowienia powoływana przez skarżącego opinia G. D., gdyż nie dołączył jej do skargi.

W zażaleniu skarżący uczestnik kwestionując postanowienie Sądu Okręgowego w całości wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zarzucił naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, iż skarżący mógł powołać się na nowo podnoszone okoliczności faktyczne oraz skorzystać z aktualnie wnioskowanych środków dowodowych; art. 244 k.p.c. przez przyjęcie, że skarżący już na etapie postępowania o zniesienie współwłasności prowadzonego pod sygn. akt I Ns (...) mógł zanalizować dokumenty zalegające w księgach wieczystych i ewentualnie zlecić ich geodezyjne opracowanie; art. 730 § 1 k.p.c. w zw. z art. 730¹ § 1 k.p.c. przez odmowę udzielenia zabezpieczenia roszczenia.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawczyni M. B. wniosła o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie na postanowienie w części oddalającej wniosek o udzielenie zabezpieczenia jako niedopuszczalne należało odrzucić na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Zgodnie z art. 394¹ § 1, § 1¹ i § 2 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku (postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto w sprawach, w których jest dopuszczalna skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie.

Pod żadną z wyżej wymienionych kategorii orzeczeń nie podpada postanowienie w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia wydane przez sąd wyższej instancji w rozumieniu art. 405 k.p.c. w zw. z art. 524 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

W ramach wstępnego badania skargi o wznowienie postępowania wyznaczonego przepisem art. 410 § 1 k.p.c., sąd jest uprawniony do oceny, czy wskazana podstawa wznowienia istnieje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2016 r., V CZ 51/16, nie publ., z dnia 20 października 2016 r., II CZ 105/16, nie publ.).

Skarżący W. P. oparł skargę o wznowienie postępowania na podstawie z art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 524 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., powołując się na wykrycie takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Nowymi środkami dowodowymi w znaczeniu tego przepisu, to dowody wykryte, a więc takie, które istniały już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, z których strona nie mogła skorzystać, gdyż były dla niej nieznane i wówczas nieujawnione - strona nie miała do nich dostępu i nie musiała ich znać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I Co 1/68, OSNCP 1969/2/36; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CZ 13/11, nie publ.). Niewiedza strony o środkach dowodowych musi wynikać z przyczyn obiektywnych, niezależnych od niej, a nie z zaniechania działania w trakcie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2007 r., I CZ 105/07 nie publ.).

Uzasadnienie przytoczonej podstawy wznowienia wskazuje, że skarżący kwestionuje prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w N. z dnia 19 września 2013 r., III Ca (...) z tego względu, iż granice nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...), stanowiącej przedmiot zniesienia współwłasności są wadliwe. Granice te zostały jednak przyjęte zgodnie z prawomocnym postanowieniem Sądu Powiatowego w N. Wydział Zamiejscowy w Z. z dnia 16 stycznia 1962 r., sygn. akt Ns (...), ujawnionym w księgach wieczystych, którym wyodrębniona została z p. gr. I. kat. (...) obecna działka ewidencyjna nr (...) oraz cztery inne działki. W związku z tym jeśli skarżący uczestnik twierdzi, że granice i konfiguracja działki nr (...) zostały błędnie określone i wytyczone, to ta kwestia nie może być badana w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym postanowieniem znoszącym współwłasność nieruchomości składającej się z działki nr (...), gdyż w ten sposób uczestnik zmierza do wzruszenia prawomocnego postanowienia z dnia 16 stycznia 1962 r. oraz wpisów w księgach wieczystych. Oczywistym jest, że ewentualnie błędnie wytyczone granice działki nr (...) miałyby wpływ na granice innych działek wydzielonych z p.gr. I. kat (...) i w ten sposób na interesy prawne ich właścicieli, a którzy nie byli uczestnikami postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w N. z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt III Ca (...). W ten sposób doszłoby również do niedopuszczalnego rozszerzenia przedmiotu postępowania oraz kręgu zainteresowanych uczestników w stosunku do postępowania, którego dotyczy skarga.

W konsekwencji bez wzruszenia we właściwym trybie prawomocnego orzeczenia w sprawie Ns (...) i dokonanych na jego podstawie wpisów w księgach wieczystych, w wyniku którego granice działki nr (...) zostałyby ukształtowane odmienne od tych przyjętych przez Sąd w sprawie III Ca (...), wznowienie postępowania w tej sprawie jest niedopuszczalne. Innymi słowy, skoro nieruchomość składająca się z działki nr (...) została wydzielona orzeczeniem sądowym, to podstawą wznowienia w sprawie III Ca (...) może być jedynie orzeczenie sądowe korygujące tamto orzeczenie. Dostrzec też trzeba, że nieruchomość składająca się z działki nr (...) była przedmiotem zniesienia współwłasności przez ustanowienie odrębnej własności lokali w sprawie Ns (...) zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. i wówczas granice tej nieruchomości zostały przyjęte zgodnie z orzeczeniem Sądu Powiatowego w N. z dnia 16 stycznia 1962 r. i wpisami w księgach wieczystych.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy w zakresie zażalenia na postanowienie w części odrzucającej skargę o wznowienie postępowania orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo

procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 6 i § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2015 poz. 1804, ze zm. w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2016 r., poz. 1667). Wysokość wynagrodzenia za zastępstwo procesowe została określona w stosunku do wskazanej w zażaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia (150 000 zł) i udziału wnioskodawczyni M. B. w stanowiącej przedmiot zniesienia współwłasności nieruchomości (1/6), czyli od kwoty 25 000 zł.

jw

r.g.